

Лабораторна робота № 8 з дисципліни „Інформаційні системи і технології в туристичній індустрії” для студентів I курсу спеціальності „Туризм”

Тема:

Windows 95. Програма Провідник. Програма Windows Commander.

Мета –

Уміти користуватися програмами Провідник (Explorer) і Windows Commander для огляду файлової системи, запуску програм, виконання дій з файлами, папками та їхніми групами; мати уявлення про архівування файлів та обслуговування дисків.

План

1. Подорож по файловій системі разом з Провідником.
2. Дії з групами об'єктів.
3. Windows Commander для тих, хто тоне.
4. Архівування файлів.
5. Обслуговування дисків.

Теоретичні відомості

Програма Провідник (файл explorer, ехє) призначена для навігації по файловій системі і виконання дій з її об'єктами.

Програму запускають одним з багатьох способів: з головного меню, за допомогою її ярлика, командою explorer у командному рядку чи командою Провідник з контекстного меню папки тощо. Отримують вікно програми.

Вікно програми складається з двох основних частин: дерева папок ліворуч і робочого поля зі змістом активної папки. Додатково можна ввімкнути панель інструментів і рядок статусу.

Дерево папок дає змогу переглядати вміст папок, відкривати будь-яку папку і виконувати дії з її вмістом: запускати програми, переміщати, копіювати файли, папки тощо.

Перед назвою папки у дереві може стояти позначка ЕВ чи Й. Позначка Й означає, що папка закрита (і в ній є інші папки), позначка З — папка

відкрита, а відсутність позначки свідчить про те, що папка порожня або містить лише файли. Щоб відкрити/ закрити папку, достатньо клацнути на позначці мишею.

Переміщати, копіювати, вилучати можна один об'єкт або групу об'єктів. Групу утворюють способом виокремлення об'єктів, клацаючи мишею на назві в режимі натиснутої клавіші Ctrl.

Виокремити (об'єднати в групу) усі об'єкти можна за допомогою комбінації Ctrl+A.

Щоб виокремити об'єкти від первого до заданого, достатньо клацнути мишею над останнім у режимі натиснутої клавіші Shift.

Над об'єктами дії типу переміщення можна виконати двома основними способами: 1) за допомогою меню програми, панелі інструментів чи комбінацій клавіш і використання буфера обміну; 2) методом перетягування об'єктів.

Розглянемо три важливі комбінації клавіш, які можна використовувати в різних програмах:

- Ctrl+X — забрати вибрані об'єкти в буфер обміну;
- Ctrl+C — копіювати вибрані об'єкти в буфер обміну;
- Ctrl+V — вставляти зміст буфера у потрібне місце.

Щоб виконати дії над об'єктами способом перетягування, треба заздалегідь за допомогою об'єкта "Мій комп'ютер" відкрити вікно ще однієї папки, що слугуватиме приймачем чи віддавачем.

Windows Commander (WC) — це програма для виконання дій над об'єктами за допомогою вікон двох папок (зокрема, дисків), одне з яких є активним (віддавачем), а друге — пасивним (приймачем). Тут збережені основні принципи роботи програми Norton Commander.

За допомогою WC особливо зручно:

- візуально відшукувати папки і файли;
- упорядковувати назви файлів і папок;
- переглядати файли (F3);

- створювати (Shift+F4) і редагувати (F4) текстові документи;
- копіювати (F5);
- переміщати чи перейменовувати (F6);
- створювати папку (F7);
- вилучати об'єкти (F8);
- архівувати, розархівовувати файли;
- запускати програми на виконання тощо.

Архів — це файл, куди у стиснутому (у три-десять разів) вигляді поміщають інші файли. Для архівування файлів використовують програми-архіватори Arj, Rar тощо.

Обслуговування дисків виконує користувач з такою метою:

- усунення помилкового розташування папок і файлів (програма ScanDisk), що часто трапляється у випадку неправильного вимикання комп'ютера;
- усунення фрагментації диска (програма Defrag) під час інтенсивної його експлуатації;
- "лікування" збійного диска, щоб домогтися доступу до файлів (програма Norton Disk Doctor, скорочено Ndd);
- зняття копій з системних областей дисків для наступної реставрації файлової системи у випадку її значного пошкодження (програма Rescue);
- отримання інформації про наявні системні ресурси (програма Resource Meter) тощо.

Для обслуговування дисків використовують пакет програм Norton Utilities.

Хід роботи

1. Запустіть програму Провідник.
2. Перегляньте дерево папок, знайдіть і відкрийте папку Stories.
Перепишіть назви і властивості трьох-чотирьох об'єктів у звіт.
3. Виберіть п'ять будь-яких файлів у папці Stories і скопіюйте їх у заздалегідь відкриту особисту папку способом перетягування піктограм.

Відкрийте спочатку особисту папку за допомогою об'єкта "Мій комп'ютер" і розташуйте її вікно зручно на екрані. Активізуйте вікно програми Провідник, виберіть піктограми і перетягніть їх в особисту папку.

4. Скопіюйте ще п'ять файлів з папки Stories в особисту папку, використовуючи буфер обміну.

Виберіть файли у папці Stories і скопіюйте їх у буфер обміну засобами меню програми Провідник (пункт Копіювати) або панелі інструментів (кнопка ПД). Відкрийте особисту папку і вставте в неї вміст буфера обміну командою меню Вставити (або за допомогою кнопки as). Який із способів вам більше до вподоби (зручніший)?

5. За допомогою програми Провідник відшукайте виконуваний файл програми Windows Commander, який називається Wincmd.exe, і створіть ярлик для нього.

Сервіс ^ Знайти •=> Файли і папки У якій папці, є файл Wincmd.exe? Де створено ярлик?

6. Перемістіть ярлик для Wincmd в особисту папку.

7. Запустіть програму Windows Commander.

Яке вікно у WC зараз є активним, а яке — пасивним?

8. Активізуйте інше вікно.

Сусіднє вікно активізуйте клавішею Tab.

9. Дослідіть кнопки панелі інструментів WC.

Наведіть курсор миші на кнопки панелі інструментів, зачекайте мить до появи пояснень призначення кнопки. Перепишіть призначення кнопок у звіт.

10. Створіть в особистій папці папку з назвою Тексти.

Активізуйте спочатку вікно з особистою папкою.

11. Активізуйте сусіднє вікно і відкрийте папку Тексти у ньому.

12. Поверніться в особисту папку, виокремте в ній десять текстових файлів і перемістіть їх у папку Тексти.

13. У папці Тексти створіть ще один текстовий документ (Shift+F4), давши йому назву Звіт, з текстом-відповіддю на одне будь-яке контрольне

запитання.

Спочатку активізуйте папку Тексти, а набравши текст, не забудьте закрити вікно текстового документа.

14. Дослідіть кнопки панелі інструментів Повно, Коротко.

Натисніть на них і спостерігайте за змінами подання інформації в активному вікні.

15. Дослідіть кнопки панелі інструментів для впорядкування файлів За іменем, За розширенням, За обсягом. За часом створення.

Натисніть на них і спостерігайте за змінами розташування назв у вікні»

16. Заархівуйте файли у папці Тексти архіватором ARJ, спочатку об'єднавши їх у групу (вибравши їх).

Виберіть файли => Файли => Архівувати файли •=> Дайте назву архіву з зазначенням шляху => OK.

Перепишіть у звіт назву файлу-архіву з діалогового вікна. Куди програма помістила файл-архів?

17. Відшукайте файл-архів і перемістіть його в особисту папку.

18. Розархівуйте архів.

19. Вилучіть файл-архів з диска.

20. Вилучіть усі файли з папки Тексти.

21. Запустіть програму ScanDisk, увівши цю назву у командний рядок програми WC.

Виконайте обслуговування навчального диска програмою ScanDisk, задавши у діалогових вікнах назву диска і перший режим Звичайний.

Перепишіть таблицю-повідомлення про результати роботи програми у звіт. Який обсяг вільного місця на диску? Який обсяг одного кластера?

Закрийте програму ScanDisk.

22. Запустіть програму Defrag і виконайте дефрагментацію навчального диска.

Який ступінь фрагментації диска у відсотках був до початку роботи програми?

23. Прочитайте оповідання в будь-якому текстовому документі з назвою storyp ($p=n+2$), що є в особистій папці.

Конкретну назву вибраного файлу і контрольне число з тексту занотуйте у звіт.

24. Вилучіть усі об'єкти з особистої папки.

Скільки об'єктів вилучено? Де можна ще побачити їхні назви?

25. Закройте усі вікна. Закінчіть роботу. Здайте звіти.

Контрольні запитання

1. Яке призначення програми Провідник?
2. Як запустити програму Провідник?
3. З чого складається вікно програми Провідник?
4. Яке призначення дерева об'єктів?
5. Що означають символи "+" і "-" перед назвою папки?
6. Які є способи виконання дій з об'єктами?
7. Як розкрити папку? Як відшукати папку?
8. Що таке група об'єктів і як об'єкт долучити у групу?
9. Як переміщувати об'єкти засобами Провідника?
10. Як об'єднати у групу всі об'єкти?
11. Як виконати копіювання засобами програми Провідник?
12. Яке призначення програми Windows Commander?
13. Як об'єднати в групу об'єкти від первого до заданого?
14. Яке призначення клавіші F3 у програмі WC?
15. Яке призначення клавіші F4 у програмі WC?
16. Яке призначення клавіші F5 у програмі WC?
17. Яке призначення клавіші F6 у програмі WC?
18. Яке призначення клавіші F7 у програмі WC?
19. Яке призначення клавіші F8 у програмі WC?
20. Що таке архів і як архівувати файли?
21. Як активізувати сусіднє вікно у WC?
22. Як переглянути файл у WC?

23. Як створити текстовий документ у WC?
24. Як відредактувати текстовий документ у WC?
25. Як виконати копіювання у WC?
26. Як виконати переміщення у WC?
27. Як створити папку у WC?
28. Як вилучити об'єкт у WC?
29. Яке призначення програми ScanDisk?
30. Яке призначення програми Defrag?
31. Яке призначення програми Norton Disc Doctor?
32. Яке призначення програми Rescue?
33. Які кнопки є на панелі інструментів вікна програми WC?
34. Що спільного є між програмами Провідник і WC?
35. Яка різниця між програмами Провідник і WC?

